

Ilus ja leplik aroonia

REIN SANDER

Tume aroonia (*Aronia melanocarpa*) hakkas meil levima möödunud sajandi kuuekümnendatel. Teda peeti heaks marjapõõsaks, siin-seal rajati isegi arooniaistandikke.

Aroonia on ilus põõsas. Ta õitseb kenasti ning kannab igal aastal vilja. Sügisel kaunistavad aeda tema leekivpunane lehestik ja mustad marjad.

Arooniamarjad on tegelikult väikesed õunviljad nii nagu pihlakalgi. Pihlakas ongi tema kõige lähem sugulane. Aroonia mustad marjad ei ole nõnda kibekasmõru maitsega nagu pihlakal, ehkki teevad süües suu paksuks. Nendest saab head mahla, moosi, kompotti.

Veel tähtsam on vast see, et arooniamarjad alandavad vererõhku. Just vanemas eas on kuivatatud arooniamarjadest tee kasulik jook.

Aroonia lebib vähese hooldusega, piisab, kui põõsaalune kõrgemast rohus puhastada. Mulla kobestamine ja multsimine soodustab noorte võrsete kasvu.

Aeg-ajalt tuleb põõsast harvendada – vanemad, umbes pöidlajämedused oksad lõigake välja. Ka kõiki noori võsusid ei saa kasvama jätta, mui-

Mai lõpus, juuni alguses kattub arooniapõõsas kaunite valgete õisikutega.

du läheb põõsas liiga tihedaks. Rahuliku südamega võite ära lõigata needki külgvõrsed, mis aroonia sisemusse kasvavad.

Väikeaeda istutage arooniapuu

Lõikamisele ja harvendamisele vaatamata kasvab aroonia aja jooksul paari meetri kõrguseks laiuvaks põõsaks, kellele tänapäeva väikeaias jääb ruumi väheks. Sügisel, kui oksad marjakobarate raskusest allapoole kaarduvad, tundub põõsas järsku eriti suur.

Pisemasse aeda sobib paremini arooniapuu – harilikule pihlakale poogitud aroonia. Võite selle osta aiaärist või ka ise teha.

Otsige puukoolist sobiva tüvekõrgusega hariliku pihlaka istik. Kuna aroonia kasvatab alusele kuni paari meetri kõrguse võra, ei tohiks tüvi väga kõrge olla. Võra kõrguse ja tiheduse vähendamiseks on olemas muidugi abivahend – oksakäärid.

Pihlakaistik pange mulda natuke sügavamale, kui see potis kasvas, muidu peate hakkama võitlema juurevõsudega.

Pookida on lihtne

Aroonia pookimist võib igaüks ise katsetada, see on lihtne. Kõige parem on kevadel koore alla või ladvalõhesse oksastada. Sobivad alused – sirgetüvelised noored pihlakad – istutage eelmisel sügisel või samal kevadel potti. Oksastamiseks peab alusel koor lahti olema, seega tooge potid kevadel varakult sooja.

Aroonia on ka ravimtaim – tema marjad alandavad vererõhku.

Aroonialt lõigake pookoksad talve lõpul märtsis või hiljemalt aprilli alguses. Mähkige need niiskesse turbasamblasse ja pange suletud kilekotis külmikusse. Võite hoida ka keldris niiskes turbas, nii kuidas on võimalik.

Pookokste pungad ei tohi lõikamise ajal juba pakatanud olla. Samuti ei tohi need säilitamise ajal kasvama minna või mis veel hullem – oksad läbi kuivada.

Kui suudate pookoksi hästi säilitada, võite kogu eelneva potitamise ära jätta ja pookida siis, kui aianurgas või metsaservas kasvaval noorel pihlakal mahlad liikuma hakkavad ning koor lahti läheb.

Nõnda võite ühe aastaga saada terve arooniametsa. Naljavihuks torgake aga mõni arooniaoks ka vanema pihlaka võrresse.

Aroonia tüvivorm võtab vähem ruumi kui suur põõsas.

REIN SANDER